

RAPPORT FRA TILSYNSBESØK OSLO ØSTRE FRIKIRKE 09/2021

Tilsynsbesøket fant sted i september 2021, med tyngdepunkt rundt langdag 14., og gudstjeneste og menighetsmøte 26. september, 2021.

Menigheten har ikke hatt ordinært tilsyn i perioden 2016-2019, grunnet kapasitets- og arbeidssituasjonen i Østre presbyterium. Forrige tilsyn var i september 2014.

MENIGHETEN

Oslo Østre Frikirke ble stiftet 31. mars, 1878. Menigheten har gjennom årene sendt ut medlemmer og vært modermenighet for nye frikirkemenigheter i hovedstadsområdet. Sammen betjener disse menighetene et sammenhengende område med mer enn én millioner mennesker og stor mobilitet. Medlemsutviklingen i Oslo Østre Frikirke de siste ti-årene ser slik ut:

År	Medlem	Stemmerett	Under 15 år
1975	1220	433	179
2000	780	330	88
2010	665	287	79
2016	583	262	46
2021*	544	180	35

*pr tilsynsbesøk medio 2021.

Nedgangen i antall medlemmer med stemmerett de siste fem årene, skriver seg også til en gjennomgang for å avklare menighetstilknytningen, med det resultat at medlemmer ble overført til medlemskap uten stemmerett. Utviklingen av medlemstallet er ellers sammensatt av utmeldinger, naturlig avgang, og nye innmeldinger. Ifølge kirkebokføringen i Cornerstone, er 190 medlemmer under 40 år, hvorav 66 av disse har stemmerett. I perioden 2015-2020 er 15 døpt, og noen færre har vært konfirmanter i Oslo Østre Frikirke.

Ledelse og ansatte

Menigheten har et pastorteam med forstander Arnfinn Løyning, Jarle Skullerud og Oskar Hadland, i til sammen 100% stilling. Løyning er ansvarlig forstander og pastor (50%) med hovedoppgaver innen forkynnelse, ledelse, besøkstjeneste, personaloppfølging og lederoppfølging. Hadland (30%) og Skullerud (20%) kom med i pastorteamet i 2020. Hadland er ungdomspastor med hovedoppgaver innen Frik Oslo, forkynnelse og lederoppfølging, mens Skullerud prioriterer forkynnelse og teamarbeid. I tillegg utgjør staben daglig leder Lise Mette Jølstad (50%), musikkarbeider Aleksander Lorentzen (25%), trainee David Fjeldskår (25%), samt økonomileder Kirsti Hjørungdal (18%).

Arnfinn Løyning fratradte som forstander i Oslo Østre desember 2008, etter mer enn 20 år i menigheten, for å ta til som synodeformann på heltid. I januar 2016 kom han tilbake som seniorpastor (30%), mens Johan Valen-Sendstad var forstander og pastor fra januar 2014 og fram til desember 2019. Etter dette ble Arnfinn Løyning igjen bedt om å ta ansvaret som forstander (50%).

Eldsterådet består av Ole Angell (leder), Trond Hjørungdal (nestleder), Gjermund Løyning og Anne Solberg, sammen med pastorene. Diakonrådet består av Trond Løfgren (leder) Daniel Gusland, Bjørn Mork, Nicoline Angell, og Emilie Mannes, mens Trond Hjørungdal er økonomikontakt og Brynjulf Egeberg er omsorgsdiakon. Menighetsrådet består av eldsterådet, forvaltningsdiakoner og daglig

leder (ikke stemmerett). Ole Angell er leder for rådet. Menighetsrådet har et arbeidsutvalg, som behandler og forbereder saker.

Gudstjenester

Menigheten samles til gudstjenestefeiring søndager kl.11. Nattverdbordet er dekket annenhver søndag. Det gjennomsnittlige deltakerantallet i gudstjenestene de siste årene:

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall	94	84	67	78	85	101

I unntaksåret 2020 samlet menigheten seg fysisk 20 søndager. Etter flere år med relativt svak oppslutning om søndagens gudstjenester, er det midt i pandemisk motbakke glede i menigheten over en betydelig økning i antallet gudstjenestedeltakere.

I 2020 jobbet også en arbeidsgruppe med «Prosjekt Søndag». Eldsterådet vedtok en ordning for gudstjenesten. Forkynnelsen skjer vekselvis ved temaserier og bruk av kirkeårets tekster.

Gudstjenestene søndager er menighetens hovedsamling. 60 medarbeidere legger i turnus et stort arbeid i disse samlingene, i fire gudstjenesteteam som består av møteledere, lovsangere, tekstlesere, lyd og bilde, forbedere og kirkekaffeteam. Gudstjenestene er organisert ved diakon og kirkevert.

Smågrupper

I 2020 hadde menigheten 18 aktive husgrupper, fra at antallet grupper var nede i syv aktive i 2018. Tilbake i 2014, ved forrige tilsynsbesøk, var antallet husfelleskap 13. Økning nå kommer av etablering av mange studentgrupper. Nedgangen fra 2014 til 2018 gjenspeiler stagnasjon i menigheten.

Husfelleskapene samles en til to ganger hver måned. Det utarbeides opplegg for gruppene knyttet an til forkynnelsen i gudstjenesten. Ungdomspastor har ansvaret for oppfølging av gruppene.

FriBU-arbeid

Søndagsskolen samles når menigheten samles til gudstjeneste, og kan samle fra ingen til opp mot 10 barn. Søndagsskolen heter Barnekirken, og benytter opplegget fra Awana. Sammen med dåpssamtaler, oppfølging av dåpsfamiliene de første årene, og konfirmantundervisningen, er dette menighetens trosopplæring.

Menighetene i Osloregionen samarbeider også om konfirmantarbeidet.

Frik Oslo er ungdomsarbeid for alderen 13-18 år. Ungdommer fra hele Oslo-området og de andre frikirkemenighetene samles annenhver fredag i Oslo Østre Frikirke. 35-40 ledere og medarbeidere bidrar. Programmet er taleserier, kafé og sosiale aktiviteter. Frik Oslo produserte innhold til nett for ungdomsarbeid over hele landet under pandemien.

Menigheten startet Akademiet, et ledertreningsopplegg for unge voksne. Første kull talte 28 unge voksne, men ble avbrutt av pandemien.

Gospelkoret Reflex, som har markert seg i over 35 år, hører hjemme i Oslo Østre Frikirke.

Andre møtepunkt, diakonal og utadrettet virksomhet

Etter pandemitiden legger menigheten hovedvekten på gudstjenestene og oppfølging av smågruppene. Andre faste samlinger som menigheten drev før pandemien, har man vært tilbakeholdne med å starte opp.

Menighetens utadrettede diakonale engasjement kommer til uttrykk blant annet ved en gruppe besøkere, bli-kjent-tiltaket *Suppe for 7*, og *Sareptas krukke*, som er en innsamling til folk i menigheten som trenger «ekstra hjelp». Menigheten ønsker å utvikle det diakonale arbeidet utover enn den tradisjonelle besøkstjenesten, ved samtale- og veiledningstilbud rettet mot unge.

Visjon, strategi og handlingsplaner.

"Tro, håp og kjærlighet" er visjonen til Østre menighet. Under overskriftene «*min frelser, mitt oppdrag, min menighet*» vektlegges menighetens uttrykte ønske om å leve nærmere Gud gjennom større kjennskap til Guds ord, ved å dele Guds ord og ved å lovprise Gud gjennom bønn og sang og med livet. Det framheves også at Oslo Østre er en generasjonsmenighet. Menigheten ønsker å være et godt sted for både unge og gamle.

Menigheten ønsker å gi lederutvikling gjennom barnekirken, styrer i Frik, konfirmant-medledere, Akademiet, og med egen trainee ansatt i menigheten. Det er ikke utarbeidet egen trosopplæringsplan eller planmessig oppfølging av Frikirkens målplan.

Økonomi

De økonomiske utviklingstrekkene gjennomgås grundig i menighetens årsmeldinger. Driftsøkonomien er utfordrende. Menigheten har midler i fond, som gir en del avkastning. Det er nedsatt grupper for arbeid med bedring av økonomi. Selve driften av menigheten går i underskudd. Langsiktig utleie av menighetens leirsted, Vollen, gir imidlertid netto økonomisk bidrag. Kirkesamfunnet støtter med lønnsmidler. Sammen med fondsavkastning og positiv gaveutvikling, gir det menigheten relativt kontroll på situasjonen.

Gaveandelen i tabellen under varierer, blant annet fordi ekstraordinære forhold, som oppussingsarbeider, føres i driftsregnskapet.

År	Inntekter samlet	Andel gaver/bidrag	Resultat	Personalkostnad
2018	2,824 MNOK	66,4 %	-0,190 MNOK	1,288 MNOK
2019	2,581 MNOK	72,4 %	-0,025 MNOK	1,216 MNOK
2020	2,840 MNOK	58,0 %	0,043 MNOK	1,256 MNOK

78 givere er registrert i Cornerstone med gave til menigheten siste 12 måneder. Disse er medlemmer med stemmerett, med unntak av fem. 12 givere er under 40 år, mens 30 er over 67 år. Menigheten forklarer gaveøkning de siste årene med økt tilstrømming og nye medlemmer. Naturlig netto nedgang i givere har stoppet opp fordi nye givere kommer til. Menighetens bidrag til Frikirkens felles ytremisjon er i tråd med kirkesamfunnets budsjetter, og øvrige forpliktelser til kirkesamfunnets fellesarbeid ivaretas.

Kirkebygg

Menigheten har hatt kirkebygg i Lakkegata på byens østkant siden 1885. I forbindelse med eiendoms- og byutvikling rundt kirkebygget i senere år, er hovedinngangen flyttet til baksiden, vekk fra trafikken som passerer forbi. Menigheten har jobbet lenge med planer for oppussing. Det er jobbet med å knytte opp oppussingssatsingen til menighetens engasjement for å ruste Oslo Østre for fremtiden og ønske om å være en generasjonsmenighet. Et enstemmig menighetsmøte vedtok i april 2021 å pusse opp kirkesalen med en kostnadsramme på 5,3 millioner. Arbeidene ble ferdig tidlig høsten 2021. Før dette ble toaletter, garderober og adkomst til fasilitetene pusset opp.

Oppfølging av forrige tilsynsbesøk

Menighetens forrige tilsynsbesøk var høsten 2014. Hovedsiktet var menighetens behov for å forynges og fornyes. Tilsynsmannen anbefalte at menigheten gikk inn i prosess med kirkesamfunnets satsing på misjonale menigheter. Denne anbefalingen ble fulgt, og misjonale menigheter ble et verktøy i arbeidet med å snu en nedadgående trend. Under menighetsmøtet ved tilsynsbesøket i 2014 ble det blant annet uttrykt drømmer om at kirken skulle fylles, at de unge må ta over ansvaret, om mer lovsang og sang. Det er bare å konstatere at drømmer har gått i oppfyllelse.

MØTEPUNKT UNDER TILSYNSBESØKET

Møte med ansatte

Tilsynsmannen hadde samtaler med de seks ansatte som inngår i menighetens stab. Det refereres ikke fra disse samtalene.

Gjennomgang av protokoller

Protokoller fra eldsteråd (2020-2021), diakonråd (2018-2020), menighetsråd (2019- 2021), og menighetsmøter (2018-2019) er tilgjengeliggjort/forelagt elektronisk. Disse er gjennomgått. Menigheten er i gang med å forbedre samordninger, rutiner og orden rundt protokollføring og arkivering, blant annet ved elektronisk lagring. Protokoller skal oppbevares brannsikkert eller scannet, i underskrevne versjoner. Kirkebok føres i Cornerstone.

Møte med eldsterådet

Temaer i samtalen med eldsteråd, siste del rutinemessig uten ansatte til stede:

- Bli kjent med eldsterådets medlemmer, bakgrunn, sammensetning og oppgavedeling.
- Hvordan vektet Ordets og bønnens tjeneste, sett i forhold til å være menighetens styre? Hva kan bare eldsterådet være, som ikke kan delegeres? Hva mer kan delegeres?
- *Prosjekt Søndag* og utviklingen av gudstjenestearbeidet.
- Vekstutfordringer – hva må styrkes i stab og strukturer for å forvalte veksten, for å forebygge vekstens press på ansatte, frivillige og generasjonene imellom?
- Kirkesamfunnets læremessige posisjon i en klassisk kristen forståelse av ekteskapet som et livslangt, monogamt forhold mellom en mann og en kvinne. Ordinerte medarbeidere i Frikirken har lovet å veilede mennesker ut fra vår kirkes lære.
- Bemanningsressurs, arbeidsgiveransvar og personaloppfølging.

Møte med diakonrådet

Diakonmøtene består av praktiske oppgaver og diskusjoner omkring aktuelle temaer, blant annet søndagens gudstjenester. Det er noe underbemanning, og behov for flere forvaltningsdiakoner og omsorgsdiakoner. Innsatsen rettes inn mot å få oppgaver innen ansvarsområdene til å fungere, mindre på formaliteter i møtestruktur og protokoller. Temaer i samtalen med diakonråd:

- Bli kjent med diakonene, deres bakgrunn, rådets sammensetning og oppgavedeling, herunder organisering og arbeid inn mot menighetsråd.
- Byggettersyn og avtaler, herunder helse, miljø og sikkerhet knyttet til kirkehus.
- Diakonien sin rolle i forhold til vekstutfordringer og spleising av generasjonene?
- Forholdet mellom aktivitetsnivå og slitasje på medarbeidere.

Møte med FriBU

FriBU-arbeidet er løst organisert, uten eget råd og uten ordning for samlinger på tvers. Temaer i samtalen med stabsmøter:

- Bli kjent med medarbeiderens bakgrunn og engasjement.
- Sårbar situasjon for Barnekirka, få barn og få ledere.
- Hvordan styrke helhet og samordning innen menighetens tilbud for barn og unge?
- FRIK Oslo med eget styret, lederutvikling, samarbeid i Oslo, og mange deltakere.

Andre møter

Ansatte møtes i stabsmøter annenhver uke. Tilsynsmannen deltok i forbindelse med ordinært stabsmøte. I tillegg til saker på dagsorden, samtalte vi om stabens rolle i møte med vekstutfordringene. Stabsarbeidet er det innerste hjulet i menighetshverdagen, der momentet i fornyelse og forsterking av kulturen i en generasjonsmenighet starter.

Samtale med menighetens medlemmer

Det ble tilrettelagt for samtaler med enkeltmedlemmer.

Gudstjenesten ved tilsynsbesøket

Gudstjeneste ved tilsynsbesøk er mest mulig «som vanlig», med de ulike medarbeidere i tjeneste. Ved denne gudstjenesten talte tilsynsmannen, som et unntak, siden jeg tidligere i perioden deltok ved ordinasjon og innsettelse. Tema var «Jesus i hverdagen». Menigheten feiret ellers gudstjeneste etter den orden og liturgi som er utviklet de senere årene, preget av sømløs flyt mellom gudstjenesteledelse, ledelse av lovsangen, og menighetens forbønn. Gudstjenesten er en fin miks av god planlegging og lett atmosfære, med et moderne uttrykk tilpasset generasjonene.

Menighetsmøte

Etter gudstjenesten samtalte vi i menighetsmøte, på grunnlag av innledning om «Frikirkens målplan og menighetens liv». 28 medlemmer deltok. Det ble tatt utgangspunkt i menighetens egen visjon, og observasjoner så langt. Innledningen tok fram oppmuntringer og utfordringer, referert til målplanen:

- **Jesus i hverdagen.** *Vi vil være et fellesskap der vi hjelper hverandre til å vokse i troen på Jesus og følge ham. Vi vil være en ressurs for barnefamilier. Sammen vil vi hjelpe hverandre til å leve ut troen i hverdagen.*
- **Jesus til nye generasjoner.** *Vi ser etter det beste i hverandre og sier det gode vi ser. Vi kan lede sammen på tvers av generasjoner. Vi trenger alle generasjoner.*
- **Jesus til nye mennesker.** *Vi vil være til for andre. Vi engasjerer oss i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet.*

Menigheten ble invitert til to økter med summing rundt bordene og innspill i plenum om utfordringer og muligheter i menighetens omgivelser, og om menighetens egne svake og sterke sider. Følgende oppsummeres etter samtalen:

Menighetens omgivelser:

UTFORDRINGER I OMGIVELSER

- Medlemmer og deltakere fra hele Oslo, ikke tilknytning til nærområdet rundt kirkehuset.
- Barnefamiliene og 50-60-årsgenerasjonene finner i liten grad veien til Lakkegata 47.

MULIGHETER I OMGIVELSER

- Uterommet rundt kirkebygget og kirkens nærområder byr på muligheter.
- Veksten kommer til oss – hvordan forvalte den?
- Nytt kirkerom kan bruke av omgivelsene.
- Der menighetens medlemmer er på jobb og i nabolag, er vi kirke.

Menighetens indre liv og helse:

SVAKE SIDER

- Ubevisst språkbruk som lett opprettholder «oss» og «dem», i stedet for «vi».
- Sorg over de som ikke finner veien – de etablerte gruppene.
- Hvordan ta vare på den eldre generasjonen – la oss beholde alle generasjoner.
- Vi har litt for lett å snakke i negative vendinger.
- Lang vei fra «kirkekaffen til menighetsmøtet» for nye.

STERKE SIDER

- Det er veldig flott at vi opplever stor vekst blant de under 30 år.
- De unge at vi skal være en generasjonsmenighet – en enestående mulighet.
- Gode inkluderingserfaringer med «Suppe for 7».

Presentasjonen fra menighetsmøtet oversendes med denne rapporten.

OPPSUMMERING OG ANBEFALINGER

Oslo Østre Frikirke opplever tilstrømning og vekst som oppmuntrer langt utover eget menighetsliv. Menighetens popularitet som fellesskap for unge voksne kan gi grunn til å utforske hvordan veksten kan forvaltes, også i relasjon, samarbeid og nettverk med andre Oslo-menigheter.

Relasjoner mellom generasjonene, i hjem og menighet, kommer før gater og streder. *Jesus i hverdagen* og *Jesus til nye generasjoner*, gir bærekraft til *Jesus til nye mennesker*. Hverdagen er tyngdepunkt for menighet og misjon. Generasjonsmenigheten Oslo Østre Frikirke prøves på hverdagslivet og relasjoner mellom generasjonene.

Det er god forvaltning å prioritere menighetens ressurser for å utvikle og forvalte veksten som nå skjer når kirkehuset og smågruppene fylles opp av yngre vokse. Menigheten har bedt og lengtet. Nå er svaret her. Alle generasjoner trenges i denne fornyelsen. Muligheten er unik, og kan få stor betydning for Frikirkens virke i Oslo-området og på Østlandet.

Noen punkter til videre refleksjon, bønn og bearbeidelse i menigheten:

- Hold igjen på aktivitetsmengde, frekvens og summen av forventninger. Utvid heller sømmonnet, enn å strekke strikken lengst mulig – ha litt å gå på, si nei før dere må.
- Kall og utruste nye medarbeidere til tjeneste – ansatte, unge, voksne og eldre sammen.
- Finn sammen i mindre fellesskap på tvers av generasjonene, for å oppmuntre handling på Ordets grunn – til hvile og trygghet, ansvar og frimodighet.
- Hjelp barnefamiliene i gang med å leve kirke i familiegrupper eller annet, der de er.
- Forkynn og veiled frimodig i Guds ord som eneste regel og rettesnor for tro, lære og liv.

Oslo Østre Frikirke opplever stor kvantitativ vekst. Veien videre vil trenge heller mer kvalitet, enn enda mer kvantitet. Bli gjerne mange, bli gjerne flere, men ikke stress med å bli store.

«For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.» Matteus 18,20.

Kongsberg, 17. november, 2021

Geir Øystein Andersen, tilsynsmann
Østre presbyterium